

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Тыва

Управление образования Каа-Хемского района

МБОУ СОШ с. Усть-Бурен

СОГЛАСОВАНО:
на заседании
педагогического совета

Протокол № 13/1
от «28» августа 2023г

УТВЕРЖДЕНО:
Директор школы:

Мыдый А.Н.

Приказ № 1/87
«01» сентября 2023г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ужуглел»

для обучающихся 1 класса

Усть-Бурен-2023г

Тайылбыр бижик

Бо программаны А.А.Алдын-оол, К.Б. Март –оол, Н.Ч. Бамбанын «Үжүглел», Кызыл, 2013 ч. номунга база 1-4 класстарның тыва дыл болгаш номчулга кичээлинге таарыштыр тургускан. Бо класстарда өөренип турар уругларның билиг мергежилиниң бедиин барымдаалааш, бердинген темаларга немелде материалдарны киирген. Ол ажылдың кол угланыышкыны уругларның чугаазын сайзырадыры, ниити билиин бедидери, өөренип турар чүүлдерин сайгарып, бөлүктөп, деңнеп, түңнеп билиринге оларның иштинден кол болгаш чугула чүүлдерни тып тайылбырлаарына өөреникчилерни чаңчыктырар.

Программаның кол угланыышкыны **дараазында сорулгаларны** чедип алырынче угланган.

- а) уругларны чечен чогаал оранынче углап, сөстүң уран чурумалдыг овор-хевириң дамчыштыр сөзүглелдин долу болгаш делгем утка-шынарлыын хөй талазындан угаап билип алырынга дузалааар;
- б) чечен сөстүң чогаалдары уругларны номчулгага ынак, бүгү-ле чараш чүүлге хандыкшылдыг, ону шын үнелеп билир кылдыр чаңчыктырар ужурлуг;
- в) номчаан чүүлүнүң утказын шингээдиринден аңгыда уругларның ниити билииниң деңнелин делгемчидериниң дуржулказын байыдар болгаш амыдыралга оларның мөзү-шынарлыг, эстетиктиг хамаарылгазын база хевирлээр;
- г) чечен чогаалды уруглар боттары шилип ап, ону таалап номчуксаар күзелин боттандырар.

Башкы уругларны бичиизинден эгелеп коллективтиг езуга бот-боттарына негелдени, шынчы ак сеткилдиг, быжыг туруштуг, эрес-дидим болурунга, күш-ажылга кириштирер сорулгалыг.

Класс бүрүзүңге номчулга кичээлиниң 30-35 минутазын чогаалды номчуурунга болгаш сайгарарына, а кирилде беседага, словарь ажылына сөзүглелдин утказын илередиринге херек. Өске-даа ажылдарга 10-15 минутада хөй эвес үени чарыгдаар.

Сөзүглел-биле ажыл бир класстан өске класстан чоорту нарыыдап чоруп орат.

Берге эвес сөзүглелди литературлуг шын адаанын езугаар, медреселдиг шын аянын чүгүртү номчуур.

Номчулганың темпизин шын сагып билир. Чыл төнчүзүңде таныш эвес сөзүглелди номчуурунун дүргени бир минутада 90-дан өрү сөстөрүни номчуур.

Тыва дылдың лексика болгаш фонетика талазы-биле эге билигни алыры.

Шын номчулга болгаш бижилгеге чаңчыктырып, ийи болгаш оон хөй кижилер аразына чугаалажыышкынына киржир;

Чаңгыс кижиниң сагыш-сеткилин илереткен чугааны тургузар болгаш бичии хемчээлдиг шинчилел болгаш медээ сөзүглелдерни бижиир.

Тыва дылга хумагалыг болур, сагыш-сеткилинден ооң арыын онзагайын үнелеп, камнаарына харысалгалыг болур.

Тыва дылынга сонuurгалын оттурар болгаш бодунуң чугаа домаан сайзырадырга чүткүлүн бедидер.

Эге школага тыва дыл болгаш номчулга өске эртемнерни өөрениринге болгаш уругларның коллективке ижикиреринге эң-не кол черни ээлеп турар.

Өөреникчилерниң кичээлге болгаш кичээлден дашкаар ажылдарга киржилгези:

1. Дыңнап тургаш, адаар:

- башкының берген үлегерин өттүнүп үннү шын адаар;
- сөске үннүң туружун шын илередип, тода адаар;
- эжеш ажык эвес үннерниң ылгалын тода адаар;
- узун, кыска, өк-биле адаар ажык үннерни онзагайлап адаар;
- алфавитти чурум-чыскаал аайы-биле адаар;
- үлегерлээн болгаш словарь сөстөрүн дыңнап адаар.

2. Бөлүктел ажылы:

- эге болгаш сөөлгү үннериниң аайы-биле сөстөрни бөлүктээр; бердинген үнге сөстөрни шилип тывар;
- дөмей уткалыг сөстөрни бөлүктээр;
- узадыр адаар ажык үннерлиг сөстөрни бөлүктээр;
- өк-биле адаар ажык үннерлиг сөстөрни бөлүктээр;
- үнү биле үжүү дең сөстөрни бөлүктээр;
- үжүү хөй, үнү эвээш сөстөрни; үнү хөй, үжүү эвээш сөстөрни бөлүктээр;
- бижири чаңгыс дүрүмге чагыртыр сөстөрни бөлүктээр;
- эжеш ажык эвес үннерлиг сөстөрни бөлүктээр;
- тема аайы-биле бөлүктээри: ногаа аймаа, ыяш аймаа, хеп аймаа, сава, аыш-чем дээш оон-даа өске.

3. Хайгаарал ажылы:

- башкының номчаан шүлүүнден бердинген үн кирген сөстөрни тывар, ол сөсте үннүң туружун (эгезинде, ортузунда, сөөлүндө) тодарадыр;
- бердинген үннерден херек үннү тывар, оон характеристиказын чугаалаар. Чижээ: Б...р)е,ээ) келем, акый!
- Сөзүглелге дөмей уткалыг сөстөрни ажыглаар
- Сөзүглелден медээ, айтырыг, кыйгырыг домактарын тывар;
- Сөзүглелден чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактарны тывар;
- Сөзүглелден хуу аттарны көргүскен сөстөрни тывар;

4. Хевирлеп - дүрзүлээр ажыл:

- сөстүң тургузуун дүрзүлел чуруун шыяр;
- демир дузак, пластилин болгаш өске-даа материалдарның дузазы-биле үжүктөрни дүрзүлөп кылыр;
- домактарның тургузуун дүрзүлөп чуруун шыяр;
- сөс тургузуун дүрзүлөп шыяр;
- дорт чугаалыг домакты дүрзүлөп чуруун шыяр;
- кескен үжүктөр-биле кассага сөстер тургузар;

5. Деңнээри:

- бердинген дүрзүгө тааржыр сөстөрни тывары;
- номчаан сөзүнге дүүштүр чурукту дөмейлээр;

- үн болгаш оон үжүүн деңнээр;
- улуг болгаш бичии үжүктөрнүн бижээнин деңнээр;
- үлегерлиг бижилге биле өөреникчинин бижээнин деңнээр;
- домак биле сөстү деңнээр;

6. Хынаары:

- бөлүк аайы-биле бодунуң ажылын хынаар болгаш үнелээри;
- частырыгларны тыпкаш, ону эдер, слог бүрүзүндө ажык үннернин барын хынаар;
- чурукта чүглө бердинген үжүк бар кезээн будуур;
- бөлүк сөстөрдөн артык сөстү тывар.

7. Тайылбырлаары:

- узун, кыска болгаш өк-биле адаар ажык үннерни шын адаарын, оларның туружун, дүрзүгө көргүзүп тайылбырлаар;
- чымчак болгаш кадыг демдектернин ужур-дузанын тайылбырлаар;
- улуг үжүк-биле бижиир сөстөрнүн дүрүмү;
- сөстү слогтарга чарарының дүрүмү;
- сөстүң дорт болгаш доора утказын тайылбырлаар;
- чаңгыс аймак кежигүннерлиг домакты шын бижииринин дүрүмү.

8. Шинчилээри:

- сөстөрни слогтарга чарары, сөстө каш слог барын тодарадыры, бердинген слогтарга тааржыр сөстөрни тывары (□-□-□ мал-чын-нар);
- чурукка ат тыпсыр;
- домактың эгезин, төнчүзүн утка-аайы-биле эде тургузар;
- номчаан сөзүглелинде кандыг болушкуннар болуп турарына хамаарышкан салдыган айтырыгларга харыылаар;
- сөзүглелдин кол утказын чугаалаар;
- сөстөрнүн утказының аайы-биле (чүвөлөрни көргүзүп турар сөстөр, чүвөлөрнүн ылгавыр демдээн көргүзөр сөстөр, чүвөлөрнүн кылдыныын көргүзөр сөстөр) шинчилээр.

9. Номчулга:

- слогтап номчуур;
- бодунуң иштинде номчуур;
- химиренип номчуур;
- рольдап номчуур;
- бижик демдектерин сагып, домактарны аянынг номчуур
- шиижидип ойнаары;
- хевирин өскөрткөн домакты азы сөзүглелди эдип номчуур.

10. Дүжүрүп бижилге:

- башкының бижээн үлегеринден дүжүрүп бижиир;
- парламал болгаш бижимел сөзүглелди дүжүрүп бижиир;
- бердинген даалга-биле сөстөрни болгаш домактарны дүжүрүп бижири;
- хевирин өскөрткөн сөзүглелди эде тургуспушаан бижиир.

Өөреникчилерниң номчулга талазы-биле алган билиглеринге, мергежилдеринге, чаңчылдарына кол негелделер

1-ги классты доозуп турар уруглар төрөөн дылының бүгү үннерин болгаш үжүктөрүн, оларның кол ылгалын билген турар.

Өөреникчилерниң кол мергежилдери болгаш чаңчылдары: сөстөрдө үннерни ылгап, оларның туружун тодарадып билир; ажык, ажык эвес үннерни болгаш үжүктөрни, кыска, узун ажык үннерни болгаш үжүктөрни бот-боттарындан ылгап билири; домактарның болгаш сөстөрниң анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан сөстөрни ылгап тывар; улуг болгаш биче үжүктөрни шын, чараш, тода бижип билир; бижимел болгаш парламал шрифт-биле бижиттинген сөстөрни, домактарны иштинде слогтап адап ора, шын дүжүрүп бижип; адаары болгаш бижири дүүшкек 3—4 берге эвес сөстен тургустунган домактарны адап бээрге, үжүктөр кагбайн шын бижири; домак эгезинге улуг үжүктү бижири; сөөлүнге улуг секти салыры.

Нарын эвес сөстөрни слогтавайн чүгүртү номчуп, оларның шын, медреселдиг, аянын болурун сагыры; сөстөрни тода адавышаан, домак сөөлүгө интонацияны, домактар аразына паузаны кылыр; башкының номчаан азы чугаалаан чүүлүн кичээнгейлиг дыңнаар болгаш утказын сактып алыр; номчаан чүүлүнге хамаарышкан айтырыгларны харыылаары болгаш башкының дузазы-биле оон, кол утказын илередири; ону кезектерге чарары; сөзүглелди иштинде номчааш, утказын билип алган шаа-биле чугаалап шыдаар; номчаан номнарының адын, авторун шын адап билир; доктаадып алган шүлүктөрүн аянын чугаалап билир; номчулганың негелделерин болгаш шынарларын шын сагывышаан, номчуурунун, темпизин дүргедедиш шыдаары; чыл төнчүзүндө номчуурунун, дүргени 1 минутада 25—35 хире сөс; сюжеттиг чуруктар-биле харылзаалыг чугаа тургузары.

Номчаан номнарының авторун, адын шын сактып ап, 5—8 хире биче хемчээлдиг шүлүктөрни шээжи-биле аянын чугаалап билир.

Бижик демдектерин (. ! ?) барымдаалап домактарны шын номчууру; оларның аразына үн доктаашкынын кылып билир.

Сюжеттиг болгаш темалыг чуруктарны көрүп тургаш, 3—4 домактан тургустунган харылзаалыг аас-даа, бижимел- даа чугааны тургузуп билир.

Долгандыр турар амыдырал болгаш бойдус-биле таныжылганың түңнелинде өөреникчилер дараазында кол-кол билиглер болгаш чаңчылдарны чедип алыр: чурттап турар республиказының болгаш найысылалының адын билир; кудумчу кечериниң, транспорту оюп эртериниң, кудумчуга чадаг кижилерниң оруктарга чоруур чурумнарын, өрт болдурбазының чамдык дүрүмнерин сагып билир; чылдың янзы-бүрү үелеринде агаар-бойдустан, онзагай демдектерин эскерип билир; чурттап турар черинде чанар болгаш кыштаар элээн каш куштарның аттарын билир; оларны ылгап шыдаар.

Чараштыр бижилге. Улуг болгаш бичии үжүктөрниң кезектериниң аттарын болгаш бижириниң дөмөйлөшкээн барымдаалап дараазында чурум ёзугаар бөлүктөргө чарар.

Бичии үжүктөр

1. Дорт шугумдан база үстүндө ээтпектиг, адаанда ээтпектиг шугумнардан тургустунган үжүктөр: *и, ш, з, п, р, ү, Y* — 7
2. Үстүндө айыткан шугумнарга точкалар болгаш дүүшкүннөр немешкенинден тургустунган үжүктөр: *й, л, м, ц, щ, н, ң, ь, ы* — 9
3. Төгөриктерден тургустунган үжүктөр: *о, ө, а, ю, ф, б, д, я* — 8
4. Солагай талакы чартык төгөриктерден тургустунган үжүктөр: *с, е, ё, ч, ь, ь, в* — 7
5. Бир талакы чартык төгөриктерниң каттышканындан тургустунган үжүктөр: *э, х, ж, з, к* - 5

Улуг үжүктөр

1. Кол элементиши үстүкү азы адаккы кезектеринде ээтпек шыйыглыг үжүктөр: *И, Ш, Ч, Ц, Щ, Л, М, А* — 8
2. Кол кезээ чартык болгаш бүдүн төгөрик үжүктөр: *О, Ө, С, Э, Х, З, Я, Е, Ё, Ж* — 10
3. Кол элементиши чалбыыш хевирлиг шугумдан тургустунган үжүктөр: *У, Y, Н, К, Ы, Ю, Р, В, Ф* — 9
4. Кол элементиши чалбыыш хевирлиг шугумнун чалгыгланчак шугум-биле каттышканындан тургустунган үжүктөр: *Г, П, Т, Б, Д* — 5

1—4 класстарга класстан дашкаар номчулга.

Класстан дашкаар номчулга — уругларны чечен чогаалга хандыкшыдарынын бир аргазы, литературлуг номчулганың чарылбас кезээ. Класстан дашкаар номчулганың кол сорулгалары өөреникчилерни уруглар чогаалы-биле таныштырбышаан, номга ынак болурунга кижизидер; уран чогаал дамчыштыр угаан-билииниң ниити деңнелин бедидер; эстетиктиг мөзү-бүдүжүн хевирлеп, ниити сайзыралын чедип алыры; сагыш-сеткил культуразын бүгү талалыг байыдары болур.

Класстан дашкаар номчулга өөреникчинин назы-харын, амыдыралчы дуржулгазын шыңгыы барымдаалаар болганда, номчуурунга сүмелеп турар номнар шын шилиттинген турар ужурулуг. Уругларның номчулгазын шын, системалыг, ажыктыг кылдыр чорударынга башкының медреселдиг шилилгези албан негеттинер. Кол черни улустун аас чогаалы, тыва чечен чогаал, орус болгаш өске-даа хөй национал улустун чогаалдары, даштыкы классика ээлээн турарын чугула деп сүмелеп турар.

Тыва улустун аас чогаалының эң-не дээрэ үлегерин эге класстарга өөредип тура, ук чогаалдарда улусчу чаңчыл-сагылгаларны уругларга билиндирип база уруглар боттары ону эскерип билиринге чаңчыктырар аргаларны ажыглаар. Програмада айыткан кол-кол темалар, чогаалдың хевирлери, авторлар, чогаалдардан аңгыда, класстан дашкаар номчулгага кайы авторларны, кандыг номнарны, чогаалдарны сүмелээри башкыдан улуг хамааржыр. Ооң-биле чергелештир башкы уругларның кандыг чогаалдарга сонуургалдыын, ук чогаалчының амгы үе-чадада, ниити литературада ээлеп турар туружун, ролун барымдаалап көөрү база чугула.

Класстан дашкаар номчулга программаның база бир кол хевирин, кол өзээ — ооң хөй янзылыг (вариантылыг) болуп турары. Ол чорук башкыга

уругларның номчулгага хереглел-сонуургалын болгаш бот-тускайлаң номчуп база сайгарып билиринге дузалаар.

БЕЛЕТКЕЛ ҮЕЗИ

Башкының кол сорулгалары:

- 1) уругларны школаның чурум-сагылгазы-биле таныштырып, оларны аңаа чаңчыктырары;
- 2) уруглар коллективин тургузуп организаастары;
- 3) бижикке өөредиринге белеткел;

Ол ажылдарнын кол утказы-биле уругларның сөс курлавырын байыдып, чугаазын сайзырадыры. Уругларны доктаамал кичээнгейлиг, хайгаараачал, сонуургаачал, өөредилгээ сундулуг болурунга белеткээр. Билип алган чүүлдерин деңнеп, сайгарып, түңнеп билиринге чаңчыктырар.

Уругларның школага келген баштайгы хүннеринден эгелээш-ле улусчу педагогиканың кижизидилгеге салдарлыг аргаларына даянып алгаш, чараш аажы-чаңга, найыралдыг болурунга, хүндүлээчел биче-сеткилдиг, ажылгыр болурунга, бойдуска болгаш ниитиниң өнчү-хөренгизинге камныг болурун кижизидип чаңчыктырар.

Парта азы стол артынга шын олуары. Бижилге, номчулга үезинде бодун шын алдынары, демир-үжүктү шын тудары, кыдыраашты салыры, кичээл үезинде башкыны эки дыңнаары. Бо негелделерни хүннүң-не кичээл санында чорудуп тургаш, уругларны чаңчыктырар. Белеткел үезиниң бир кол сорулгазы уругларны үннер болгаш үжүктөр-биле таныштырып, номчуп өөрениринге белеткээр. Ынчангаш:

- а) ном-биле таныжар;
- б) оон чуруктары, схемаларын ажыглап тургаш ажыл чорудар;
- в) үннүң анализ-синтезтиг методун ажыглавышаан, бижикке өөредиринге белеткел ажылдары; «домак», «сөс», «слог», «үн» деп терминнер-биле таныжылга, сөстү дыңнап, адап тургаш, ында кирген ажык болгаш ажык эвес үннерни ылгап билиринге чаңчыктырар.

ҮЖҮГЛЕЛ ҮЕЗИ

Уругларны шын номчуурунга өөредири - башкының эң харысалгалыг ажылы.

Үжүглел үезинден эгелеп-ле, үннүг анализ-синтезтиг методту ажыглап тургаш, номчуурунга өөредир үннүң анализин кылырда чугаадан домакты, домактан сөстү, сөстен слогтарны, слогтардан үннерни, үннерден чаңгыс херек үннү адап, дыңнап тургаш, ылгадып үндүрер.

Үннүң синтезин кылырда, чаңгыс үннү өске үннерге кожар, үннерден слог, слогтардан сөс, сөстөрдөн домак тургузуп өөредир.

Үннүң анализ-синтезин чорудуп тургаш, кол-ла чүве - уругларны шын дыңнап бижириинге чаңчыктырары. Оларның чугаалап, бижип, номчууру оон дыка хамаарылгалыг. Номчулга үезинде сөстөрни шын адап, номчаан чүүлүнүн утказын медресеп билиринче угланган ажылды чорудар.

Үжүктөр бижий берген үеде уруглар-биле бижилгениң белеткелин шын чорудары чугула. Баштай үжүктөрнүн кол-кол элементилерлерин бижип өөредир:

Үжүктөрнү тода болгаш номчуттунгур кылдыр бижидип чаңчыктырар. Сөстү бижиириниң мурнунда ооң утказын тодарадып, ында каш үн, үжүк барын сайгарып, орфографияның дүрүмнери-биле харылзаштырар. Парламал болгаш бижимел сөстөрнү домактарны дүжүрүп бижири. Бижиириниң темпизин чоорту дүргедедип, кыдыраажын арыг-силиг эдилеп, кызыл шыйыг-биле аңгылаан шөлдү сагыыры.

ҮЖҮГЛЕЛ СООНДАГЫ ҮЕ.

Үжүглел соондагы үеде бижилгеге чорудар ажылдар:

1. Үжүглел үезинде билип алган билиглерин быжыглап, системажыдары.
2. Үннер болшаг үжүктөрнүн ылгалы. Ажык болгаш ажык эвес үннер.
3. Үн илеретпес үжүктөр. Алфавит-биле практиктиг таныжылга.
4. Сөс, домак, чугааның чүдөн тургустунары.
5. Сөстү слог аайы-биле көжүрери.
6. Бижиириниң темпизин чоорту дүргедедип, бижимел, парламал сөстөрнү, домактарны, улуг болгаш биче үжүктөрнүн кезектерин барымдаалап шын бижири.
7. Адаары болгаш бижири карышкак эвес сөстөрнү, домактарны башкы адап бээрге бижири. Домак эгезинге, улуг үжүк бижири, сөөлүнге улуг сек салырынга чаңчыктырары. Кижиниң ат, фамилиязын, адазының адын шын бижииринге мергежилгелер чорудар.

Номчулганың чаңчылдарын ханылыдыр болгаш быжыглап, слогтап-даа, слогтаашкын чокка-даа шын адап номчуп өөредир. Сөзүглелде абзацтарны эскерип билири болгаш абзац бүрүзүнүн утказын чугаалап билиринге чаңчыктырар. Номчаан чүүлүнүн утказын дүүштүр айтырыгларга харыылаары, сөзүглел иштинден тып номчууру. Диалогтарны, сөзүглелдерни аянын кылдыр рольдап номчууру.

Сюжеттиг чуруктарга сөзүглелди тургузары.

Номчулганың темпизин чоорту дүргедедириниң аргаларын башкы ажыглаар, чыл төнчүзүндө 1 минутада 25-35 хире сөс номчуурун чедип алыр.

Тыва дыл болгаш номчулга.

Бирги класска класстан дашкаар чорудар кичээлдерниң сорулгалары:

1. Уругларны школа-биле болгаш школачы амыдырал-биле таныштырар болгаш өске-даа ажылдакчыларны танып, оларның ажылын хүндүлөп билиринге чаңчыктырары.
2. Бүдүн төлептиг ап билири. Бодунуң болгаш өскениң үезин үнелээри. Каржы болбас.
3. Улуг улусту хүндүлөп, бичии кижилерни кээргеп, чаптап билири. Хире-шаа-биле дузазын чедирип, ачы-буянның, биче сеткилдиг болурун хевирлээр.
4. Школанын хөй-ниити ажылынга ак-сеткилдиг киржири. Эш-өөрү –биле эп-найыралдыг, дузааргак болуру. Сагылга-чурумга хамаарышкан мораль-этиктиг билиглерни сагып билиринге чаңчыктырар.

5. Төрээн чурту - Тывазынга, Россияга ынаа болгаш чоргааралы.. Ооң бойдузунга, дириг амытаннарынга, үнүштеринге, арга-арыынга, сагыш-човангыр, хумалалыг хамааралгазы болгаш сагыыр ужурлары.
6. Уругларга номну үнелеп, «Ном-билиглерниң үндезини» деп угаадыгны билиндирер. Уругларның делегей көрүүшкүнүн , номга сонуургалын бедидер. Номчулга-амыдыралдың бир кол негелдези кылдыр, номчуурунга чаңчыктырып, библиотекка-биле харылзаазын быжыглааар.
- Оореникчилерге ажыглаар литература:
1. А.А.Алдын-оол, К.Б.Март-оол, Н.Ч.Дамба. Ужуглел. К-2016
 2. Ужуглел бижилгези. 2 кезектиг.
- Башкынын ажыглаар литературказы:
1. Диктантылар чыындызы.
 2. Адаары берге ужуктерни ооредири. Методиктин суме. К-20012
 3. Тыва дыл-биле ажылдаар башкыларга. Методиктиг суме. К-2012
 4. Ужуглелге немелде материалдар (презентация)

IV. Календарь-тематиктиг план.

№	Кичээлдин темазы	Шагы	Хуну	
			План	Факт
1	Билиг кичээли. Школа-биле таныжылга	1		
2	Чугаа. Бижимел, аас. Ужуглел бижилгези	1		
3	Домак. Домакты бижири.	1		
4	Сос	1		
5	Слог	1		
6	Үн. Ажык болгаш ажык эвес уннер-биле таныжылга	1		
7	А, а деп ун болгаш ужук	1		
8	Л, л деп ун болгаш ужук	1		
9	О, о деп ун болгаш ужук	1		
10	М, м деп ун болгаш ужук	1		
11	С, с деп ун болгаш ужук	1		
12	Н, н деп ун болгаш ужук	1		
13	Ч, ч деп ун болгаш ужук	1		
14	Ы, ы деп ун болгаш ужук	1		
15	У, у деп ун болгаш ужук	1		
16	Р, р деп ун болгаш ужук	1		

17	Ү, ү деп ун болгаш ужук	1		
18	И, и деп ун болгаш ужук	1		
19	Э, э деп ун болгаш ужук	1		
20	е деп кыска ун, оон ужуу	1		
21	Ш, ш деп ун болгаш ужук	1		
22	Ө, ө деп ун болгаш ужук.	1		
23	Д, д деп ун болгаш ужук	1		
24	Б, б деп ун болгаш ужук	1		
25	Г, г деп ун болгаш ужук Чугаа сайзырадылгазы. Чурук-биле ажыл. Шагаа а.62.	1		
26	/в/ деп үн болгаш В, в деп үжүктөр	1		
27	/т/ деп үн болгаш Т, т деп үжүктөр. Бичии т деп үжүктү бижири /т/ деп үн болгаш Т, т деп үжүктөр. Улуг Т деп үжүктү бижири	1		
28	Катаптаашкын. Сагындырыглыг диктант	1		
29	/к/ деп үн болгаш К, к деп үжүктөр. Бичии к деп үжүктү бижири /к/ деп үн болгаш К, к деп үжүктөр. Улуг К деп үжүктү бижири	1		
30	Эжеш г-к деп ужуктерге мергежилгелер.	1		
31	п/ деп үн болгаш П, п деп үжүктөр. Бичии п деп үжүктү бижири. /п/ деп үн болгаш П, п деп үжүктөр. Улуг П деп үжүктү бижири.	1		
32	Эжеш ажык эвес ужуктер д-т, г-к, б-п.	1		
33	Ң деп ун болгаш ң деп ужук Ң деп үжүктү бижири.	1		
34	/х/ деп үн болгаш Х, х деп үжүктөр .Х, х деп үжүктөрни бижири.	1		
35	/з/ деп үн болгаш З, з деп үжүктөр	1		
36	/ж/ деп үн болгаш Ж, ж деп үжүктөр	1		
37	/й/ деп үн болгаш Й, й деп үжүктөр	1		
38	Кадыг демдек (ъ) Кижиг болуру чажындан, аът болуру кулунундан	1		
39	/е/ деп үн болгаш Е, е деп үжүктөр	1		
40	/Ё/ деп үн болгаш Ё, ё деп үжүктөр	1		
41	/ю/ деп үн болгаш Ю, ю деп үжүктөр	1		
42	/я/ деп үн болгаш Я, я деп үжүктөр.	1		

43	Чымчак демдек. (ь) Ооренген ужуктеринге оюн-кичээл.	1		
44	/ф/ деп үн болгаш Ф, ф деп үжүктөр.	1		
45	/ц/ деп үн болгаш Ц, ц деп үжүктөр	1		
46	/щ/ деп үн болгаш Щ, щ деп үжүктөр.	1		
47	Чугаа сайзырадылгазы. Чурук-биле ажыл ар.109 А. Шоюн шулук «Март»	1		
48	Домак. Байлак Тыва Кичээл аян-чорук.	1		
49	Домак. С.Сарыг-оол Алышкы бис, угбашкы бис. Домак деп билигге мергежилгелер.	1		
50	Катаптаашкынга мергежилгелер. Л.Чадамбаны- биле. Куштар – бистин оннуктеривис.	1		
51	Мустай Карим. Хат. Л.Чадамба. Час.Созуглел- биле ажыл.	1		
52	Баштайгы космонавт.	1		
53	Шулук. Онза кижии.	1		
54	М.Кенин-Лопсанны-биле Суг бажын дагыыр.	1		
55	Сос. Слог. С.Сурун-оолдуу-биле. Адырык.	1		
56	Сос. Слог. Кадарчы ыттар.	1		
57	Сос. Слог. А Шоюннуу-биле. Хойларым аттарлыг болур.	1		
58	Майнын бири – частын болгаш куш-ажылдын байырлалы.	1		
59	Бистин суурувус.	1		
60	Л. Толстой. Шын чуден унелиг.	1		
61	Майнын тос –тиилелге хуну. 75 чыл тайбын. Чугаа сайзырадылгазы. Чурук- биле ажыл.	1		
62	Е Чарушин. Адыг оолдары-биле. Кан-оол Ондар. Кырган-авам а.132.	1		
63	Хыналда диктант.	1		
64	Частырыглар-биле ажыл. Ун,ужук. Катаптаашкын.	1		
65	Л.Чадамба. Номну канчаар эдилээрил?	1		
66	«Ужуглелим», байырлыг!	1		